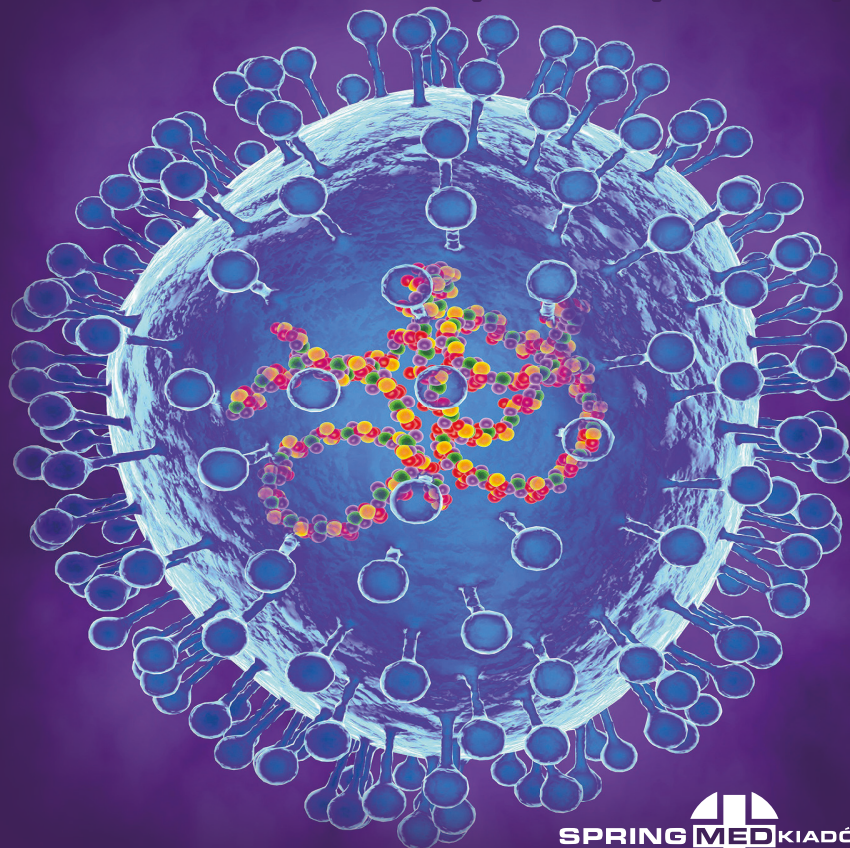

Dr. Rodé Magdolna

Védőoltásokról – másként

Körkép – korkép – kórkép

SPRING KIADÓ

Dr. Rodé Magdolna

VÉDŐOLTÁSOKRUL – MÁSKÉNT

Körkép – korkép – kórkép

© Dr. Rodé Magdolna, 2024

© SpringMed Kiadó, 2024

Dr. Rodé Magdolna

VÉDŐOLTÁSOKRUL – MÁSKÉNT

Körkép - korkép - kórkép

ISBN 978-615-6337-92-4

ISBN (pdf) 978-615-6337-93-1

Nemzeti
Kulturális
Alap

Megvalósult a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

Minden kiadói jog fenntartva.

A mű egészének vagy részleteinek nyomtatott vagy digitális formában történő sokszorosítása, másolása, online megjelenése kizárólag a kiadó előzetes írásos engedélyével lehetséges. A SpringMed Kiadó az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesületének tagja.

SpringMed Kiadó Kft.
1519 Budapest, Pf. 314.
www.springmed.hu

Felelős szerkesztő: Dr. Böszörményi Nagy Klára
Borító és tördelés: Hakucsák Róbert
Borítókép: alamy.com
Terjesztés: Végh Rita

TARTALOM

Előszó	5
Ajánlás	7
I. RÉSZ: VÉDŐOLTÁSOKRUL MÁSKÉNT	9
1. Invocatio	11
2. Kortárs környezeti statisztikai adatok	13
3. A védőoltások története dióhéjban	17
4. Járványtani alapfogalmak	21
5. Immunizáció	22
5.1. Az aktív immunizáció	23
5.2. Passzív immunizáció	24
6. A védőoltásokról mindent, röviden	26
6.1. A védőoltások hatásmechanizmusa	26
6.2. A védelem hossza és tartóssága	27
6.3. Emlékeztető oltás	27
6.4. Nyájimmunitás	27
6.5. Élő kórokozót tartalmazó oltások	28
6.6. Nem élő kórokozót tartalmazó védőoltások	28
6.7. Az oltás beadásának lehetőségei	29
6.8. Oltási reakciók	29
6.9. Oltást követő nem kívánt mellékhatások (OKNE)	31
6.10. Oltási ellenjavallatok	32
6.11. Oltási időközök	35
6.12. Ismétlődő oltások	37
6.13. Egyedi elbírálást igénylő csoportok	37
6.14. A védőoltások szükségessége és kockázata	38
7. Életkorhoz kötött kötelező oltások	39
7.1. Folyamatos oltások	39
7.2. Iskolai kampányoltások	40
7.3. Nem kötelező védőoltások	41
7.4. Különböző populációk oltása	42
8. Gyermekkori védőoltások	45
8.1. Gyermekjogi Egyezmény	45
8.2. A gyermekek immunrendszere és az oltások	45
8.3. A koraszülöttek oltásai	45
8.4. Oltás az 1500 g alattiak számára	47
8.5. Kötelező és választható védőoltások gyermekkorban	49
9. Felnőttkori védőoltások	59

9.1. A legfontosabb felnőttkori védőoltások	59
9.2. Megbetegedési veszély esetén kötelező védőoltások	74
9.3. Munkakörhöz kapcsolódó oltások	77
9.4. Külföldi utazásokkal kapcsolatos védőoltások	77
9.5. A menekültek és menedéket kérők oltása	78
9.6. Védőoltások felnőtteknek életkori és egészségi kockázat szerint	78
9.7. Felnőttkori oltások ütemezésének ajánlása 2023.	84
9.8. Megelőzés	84
10. Az autoimmun betegek oltása	85
10.1. Alapmegfontolások	85
10.2. Oltási rend a felnőttkori autoimmun betegek számára	86
10.3. Gyermekkorú autoimmun betegek számára	86
10.4. Általános megfontolások	88
11. Utólagos tapasztalatok a Covid-19 járvány után	89
11.1. A poszt-Covid szindróma	89
11.2. A Covid-babáknál már jelentkeznek a problémák	90
11.3. A posztakut Covid-19-szindróma	91
11.4. A poszt-COVID szindróma memóriazavarral járó tünetei	92
11.5. Koronavírus: a veszélyhelyzetnek vége, de a vilá járvány még nem múlt el	94
II. RÉSZ: VITÁK, KÉTELYEK, SZKEPTIKUS MEGNYILVÁNULÁSOK	
AZ OLTÁSOKKAL KAPCSOLATBAN	95
1. A védőoltással kapcsolatos tévhit	97
2. Tévhit az „immunerősítésről”	105
III. RÉSZ: EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS MAGYARORSZÁGON	
A 2023-AS ÉV MEGVILÁGÍTÁSÁBAN	107
1. Egészségértés	109
2. Egyéni tényezők az egészség megélésében	110
3. Egészségnevelés és egészségfejlesztés	112
Egészségnevelés	112
Egészségfejlesztés	113
Az egészségfejlesztés szintjei	114
4. Egészségmegőrzés	117
5. Népegészségügyi programok	118
6. Életmódorvostan – betegdukáció	119
7. Érdekességek	121
Epilógus	128
IV. RÉSZ: HASZNOS INFORMÁCIÓK	
Továbbvivő irodalom	131
Klinikai védőoltási tanácsadók Magyarországon	133
A SpringMed Kiadó könyvajánlója	136

ELŐSZÓ

Védőoltásokról – másként.

Körkép. Korkép. Kórkép

Végigtekintve, követve a történelmet, a népek, háborúk sorsát gyakran fertőző betegségek, járványok döntötték el.

Jenner világra szóló felfedezése óta (1796) még ma is nyugtalan, horribile dictu háborús világban élünk, és emellett járványos betegségek fenyegetnek az oltási fegyelem lazulása, hiánya miatt.

Jenner küzdelme ma is aktuális, virágzanak az ellenző/ellenkező - akár mozgalmak is - a romló járványhelyzetben (ld. a kanyaró és autizmus hisztériát, mai napság a szamárköhögés újra felbukkanását).

Intellektueller, tudósok is lépre mennek.

Nincs új a Nap alatt, de nem sikerül tanulni a múlt tapasztalataiból.

Szabadság? Szabadosság.

A könyv címeről:

Ez az összefoglaló igyekezett a témára való széles kitekintéssel (*Körkép*) felhívni a – lankadó – figyelmet a védőoltásokkal való megelőzésre. Jelen körünk bőséges tapasztalatát a Covid járványnak „köszönhetjük”.

A „védőoltásokról” régies és gyönyörű kifejezést pedig Gróf Széchenyi Istvántól kölcsönöztem.

Ez egyúttal körünk viszonyaira is rámutat (*Korkép*) a világszerte, visszatekintő jelenségekre (*Kórkép*):

A „Joy to the world!” című dal után:

God save the World – és a Hazánkat.

Dr. Rodé Magdolna

Néhai Főnököm Prof. Dr. Nyerges Gábor emlékére!

Vissza a Tartalmjegyzékhez

Védőoltásokról másként – Dr. Rodé Magdolna

Kinek higgyek?

A Covid-járvány kapcsán két fájdalmas élményem volt.

Az egyik a szertefoszlott reményem arról, hogy a világ jobb lesz a járvány után. Komolyan azt hittem, hogy mindnyájan megdöbbenünk, elgondolkodunk és elhatározzuk az életünk gyökeres reformját. Sorra érkeztek a gyász hírek baráti körből, rokonságból és a világjárvány rohamosan emelkedő adatairól hallottunk. Leálltak a repülőjáratok, kitisztult a légkör. Rájöttünk, hogy nem csak külföldön lehet nyaralni, tanultuk a „home office” munkavégzési módot, kevesebbet autóztunk, „zoom”-os konferenciákat szerveztünk. Előadásokat interneten keresztül közvetítettünk. Szóval azt hittem, hogy „észre tér” a világ. Sajnos hamar rájöttem, hogy ez az álom szertefoszlott. Ha lehet, még mohóbban élünk és pusztítjuk a Földet, a környezetünket.

A másik szomorúságom pedig az volt, hogy „járványszerűen” terjedt a védőoltásokkal szembeni gyanakvás, bizalmatlanság. Mindenféle álhírek, „alternatív” gyógyszer-ajánlatok jelentek meg a közbeszédben, különféle „jól értesült” hírportálokon. Bár a pandémia eltűnőben van, már a háborús hírek mellett nem ez a főtéma, a közgondolkodásban mégsem múlt el nyomtalanul ez a megzavarodottság, bizalmatlanság, hisztérikus magatartás. Akár visszatér a Covid 19 nevű járvány, akár nem, szüksége van mindenkinek arra, hogy ezt a kérdést magában tisztázza:

Kinek higgyek?

Dr. Rodé Magdolna könyve kísérletet tesz arra, hogy visszaszerezze az emberek bizalmát. Történeti folyamatában mutatja be a védőoltások eredetét, évszázadok alatt kialakult gyakorlatát. Amit ma már természetesnek veszünk, hogy a gyermekkorban beadott védőoltások gyakorlatilag megszüntettek sokféle olyan betegséget, amelyek korábban rettegetésben tartottak nemzedékeket, az korántsem volt ennyire természetes. Jó átolvasni tényyszerűen a védőoltások úttörőinek küzdelmes fáradozást, hogy ráébredjünk arra, hogy

a bizalmatlanság, hiszékenység ma ugyanúgy akadály lehet a gyógyászat fejlődésének, mint akkor. 135 évvel ezelőtt ugyanúgy sokan hisztérikusan tiltakoztak a fekete himlő elleni védőoltások ellen, mind manapság a Covid-járvány kapcsán. Jó lenne ezen elgondolkodni.

A könyv ugyanakkor szemléletváltásra is serkent. Az orvosi egyetemi oktatásban megjelent egy új tantárgy az „egészségértés” néven. Ez azt jelenti, hogy kiemelten foglalkozni kell az „egészség-műveltség” igényével. Ajándékba kaptuk a csodálatos emberi természetünket, amiért egyénileg, de közösségileg is felelősek vagyunk. Akik hivatásuknak tekintik az élet védelmét, azoknak minden áldozatot meg kell hozniuk azért, hogy ennek a hivatásnak megfeleljenek. Ez nem csupán az orvosokra, ápolókra érvényes, de ugyanilyen felelősséggel vonatkozik a szülőkre és a pedagógusokra is. Az egészséges életre nevelés közös feladat. A nevelés kulcsfogalma pedig a bizalom.

Kinek higgyek?

Pál apostol figyelmeztetése ma is érvényes: *„Jön idő, amikor az egészséges tanítást nem hallgatják szívesen, hanem saját ízlésük szerint szereznek maguknak tanítókat. Az igazságot nem hallgatják meg, de a meséket elfogadják”* (2.Tim. 4, 3-4)

Ahhoz, hogy világosan lássunk, hogy ne essünk a hiszékenység csapdájába, időt kell szánnunk arra, hogy meghallgassuk azokat, akik értenek egy adott témához.

Jó szívvel ajánlom a *„Védőoltásokról - másként”*-et minden szülőnek, pedagógusnak, minden gondolkodó embernek. Talán nem ér újabb csalódás.

Beer Miklós
nyugalmazott püspök

I.

VÉDŐOLTÁSOKRUL MÁSKÉNT

[Vissza a Tartalmjegyzékhez](#)

Vissza a Tartalmjegyzékhez

1. INVOCATIO

Captatio benevolentiae

Ebben a formabontó dolgozatban szó lesz a védőoltások felfedezéséről (Edward Jenner), azok történetéről, a védőoltási naptárról, a várandósok oltásáról, a különböző populációk oltásáról, a menekültek és menedéket kérők oltási stratégiájáról, a munkavállalók oltásáról, a külföldiekkel kapcsolatos irányelvekről, az immun- kompromittáltak oltásáról, az oltási kontraindikációkról, az oltást követő nemkívánatos mellékhatásokról (OKNE), az oltás ellenzői által gerjesztett „járványról”, az infekciókontrollról, a Covid-19 járvány utáni megfigyelésekről, az MMR oltás és autizmus kockázatáról szóló vitáról, valamint az egészségértésről (Health Literacy), az egészségnevelés feladatáról, az egészségtan tantárgy (vissza)vezetéséről a közoktatásba.

Ugyanakkor ezt a munkát még nem
a mesterséges intelligencia – MI, másként AI – készítette el.

Az egyes fertőző betegségek eltűnésével a tőlük való félelem is elmúlik, az emberek a védőoltás feltételezett mellékhatásaitól jobban félnek, mint magától a betegségtől. A jól megszervezett és az évtizedek munkájával jól begyakorolt védőoltási programról és jól működő oltási rendről/rendszerrel a Covid járvány elvonta a figyelmet. A klasszikus fertőző betegségek kisebb figyelmet kaptak, ezért szükségessé vált az ún. *infekciókontroll* (Losonczy György), ami magában foglalja az antibiotikumokkal űzött „abusus” észszerű korlátok között tartását (ld. később). Ugyanakkor a Covid idején – a közbeszédben mindenki védőoltási szakértő lett – ahogy hazánkban fociszakértő is mindenki. Kedvenc téma volt a *nyújimmunitás*, vagy közösségi immunitás. Ez olyan immunitás egy fertőző betegséggel szemben, amely úgy jön létre, hogy a népesség egy bizonyos részének beoltása, vagy kigyógyulása védettséget biztosít a beoltatlanok számára is. Immunitás úgy is szereshető, ha valaki megfertőződik egy kórokozóval és kigyógyul a betegségből, ezért, ha a népesség egy jelentős része megfertőződik és kigyógyul, a nyújimmunitás akár vakcina alkalmazása nélkül is kialakulhat. Egy népességben azok az egyének,

akik immunitást szereztek, nem járulnak hozzá a kórokozó tovább terjedéséhez, ilyen közösségben a fertőzéstől nagyobb valószínűséggel szabadnak meg, a terjedés ezért lelassul, vagy meg is áll. A közösség minél több tagja szerez immunitást, annál kisebb a valószínűsége, hogy a többiek találkoznak a kórokozóval.

Hogy a népesség mekkora részének kell átfertőződnie, illetve védőoltást kapnia a nyájimmunitás kialakulásához, az az adott kórokozó fertőzőképességétől függ.

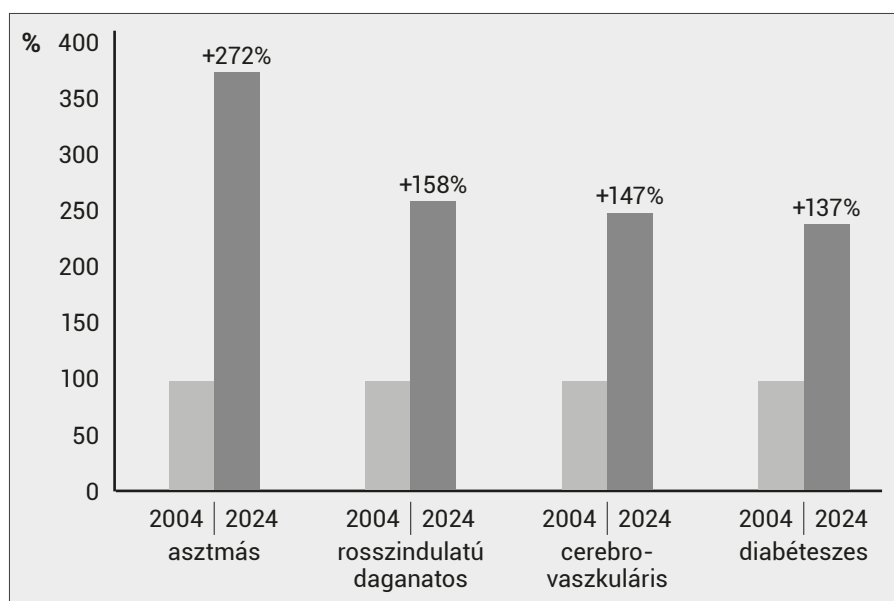
A Covid-19-pandémia esetében 70 százalékra becsülik, de nem lehet pontosan megmondani. Pesszimista és komolytalan várakozások szerint 2050-re kipusztul a Föld - Einstein szerint még 4 évünk van (habár méhek nélkül).

2. KORTÁRS KÖRNYEZETI STATISZTIKAI ADATOK

Az elmúlt 20 év alatt Magyarországon a következő betegségek száma emelkedett jelentősen (1. ábra):

- A legnagyobb mértékben az *asztmások* száma nőtt: 272 százalékkal;
- A *rosszindulatú daganatos betegek* száma 158 százalékkal lett magasabb;
- A *cerebrovaszkuláris betegségek* aránya 147 százalékkal ugrott meg;
- A *diabéteszesek* száma 137 százalékkal emelkedett két évtized alatt.

A **népesség** – a censusokat tekintve – 1980 óta folyamatosan csökken, a legutóbbi népszámláláskor 2022 októberében 9,6 millió fő élt **Magyarországon**. Mint írják, az **idősödő korszerkezet** miatt a halálozások száma egyre nagyobb

1. ábra. Húsz év alatt a leggyakoribb betegségek előfordulása jelentősen emelkedett
(Adatok forrása: KSH)